

Sygn. akt VII U 125/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Popielińska

Protokolant: st. sekr. sądowy Adrianna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 18 czerwca 2014 r. w Gdańsku

sprawy B. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o wysokość składek

na skutek odwołania B. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 12 listopada 2013 r. nr (...)

1. Oddała odwołanie;
2. Zasądza od ubezpieczonej B. T. na rzecz pozwanego organu rentowego kwotę 60,00 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VII U 125/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 listopada 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. określił w stosunku do ubezpieczonej B. T. wysokość zadłużenia z tytułu składek w wysokości 176,29 zł na ubezpieczenie zdrowotne za okres maja 2013 r. oraz należne odsetki w kwocie 8 zł według stanu na datę wydania decyzji (k. 4-5 akt składkowych i k. 4-5 akt sprawy).

Odwołanie z dnia 10 grudnia 2013 r. od powyższej decyzji wniosła ubezpieczona B. T., zarzucając błędne ustalenie faktycznego stanu sprawy poprzez przyjęcie, iż jako płatnik zalega ona z zapłatą części składki na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 176,29 zł za miesiąc maj 2013 r. tj. za okres, za który uregulowała ona składkę w całości, jak również naruszenie art. 83 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1442 j.t.), dalej: ustawa systemowa (k. 2-3 akt sprawy).

W odpowiedzi z dnia 15 stycznia 2014 r. na odwołanie ubezpieczonej pozwany organ ubezpieczeniowy wniósł o jego oddalenie – podnosząc, iż skarżąca za miesiąc maj 2013 r. nie dokonała wpłaty określonej za ten miesiąc, w związku z czym składka została częściowo pokryta z wpłat za inne miesiące, dokonywanych w wysokości przewyższającej należność. Nawet jednakże z uwzględnieniem powyższego, pozostała po stronie odwołującej się niedopłata w kwocie 176,29 zł (k. 15-16 akt sprawy).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pismem z dnia 11 stycznia 2013 r. pozwany organ zawiadomił ubezpieczoną o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od sierpnia 2012 r. do listopada 2012 r. w kwocie 1.039,20 zł, w tym 1.018 zł należności głównej oraz 21 zł odsetek za zwłokę – w tym:

- za sierpień 2012 r. (składka płatna do dnia 10 września 2012 r.) – 254,55 zł należności głównej plus 12 zł odsetek
- za wrzesień 2012 r. (składka płatna do dnia 10 października 2012 r.) – 254,55 zł należności głównej plus 9 zł odsetek
- za październik 2012 r. (składka płatna do dnia 12 listopada 2012 r.) – 254,55 zł należności głównej
- za listopad 2012 r. (składka płatna do dnia 10 grudnia 2012 r.) – 254,55 zł należności głównej.

dowód: zawiadomienie o wszczęciu postępowania z dnia 11 stycznia 2013 r. z załącznikiem – k. 40-41 akt sprawy

Pismem z dnia 10 maja 2013 r. pozwany organ zawiadomił ubezpieczoną o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od stycznia do marca 2013 r. w kwocie 792,19 zł, w tym 785,19 zł należności głównej oraz 7 zł odsetek za zwłokę – w tym:

- za styczeń 2013 r. (składka płatna do dnia 11 lutego 2013 r.) – 261,73 zł należności głównej plus 7 zł odsetek
- za luty 2013 r. (składka płatna do dnia 11 marca 2013 r.) – 261,73 zł należności głównej
- za marzec 2013 r. (składka płatna do dnia 10 kwietnia 2013 r.) – 261,73 zł należności głównej.

dowód: zawiadomienie o wszczęciu postępowania z dnia 10 maja 2013 r. z załącznikiem – k. 7-8 akt składkowych i k. 13-14, 34-35 akt sprawy

Następnie pismem z dnia 09 października 2013 r. pozwany organ zawiadomił ubezpieczoną o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od marca do sierpnia 2013 r. w kwocie 1.266,21 zł, w tym 1.247,21 zł należności głównej oraz 19 zł odsetek za zwłokę – w tym:

- za marzec 2013 r. (składka płatna do dnia 10 kwietnia 2013 r.) – 200,29 zł należności głównej plus 10 zł odsetek
- za maj 2013 r. (składka płatna do dnia 10 czerwca 2013 r.) – 261,73 zł należności głównej plus 9 zł odsetek
- za czerwiec 2013 r. (składka płatna do dnia 10 lipca 2013 r.) – 261,73 zł należności głównej
- za lipiec 2013 r. (składka płatna do dnia 10 sierpnia 2013 r.) – 261,73 zł należności głównej
- za sierpień 2013 r. (składka płatna do dnia 10 września 2013 r.) – 261,73 zł należności głównej.

dowód: zawiadomienie o wszczęciu postępowania z dnia 09 października 2013 r. z załącznikiem – k. 10-11 akt składkowych i k. 10-11, 28-29 akt sprawy

Składka zdrowotna za ubezpieczoną za miesiąc sierpień 2012 r. powiększona o odsetki została uregulowana na kwotę 269,55 zł w dniu 28 stycznia 2013 r.

Składka zdrowotna za ubezpieczoną za miesiąc grudzień 2012 r. powiększona o odsetki została uregulowana na kwotę 260,55 zł w dniu 17 lutego 2013 r.

Składka zdrowotna za ubezpieczoną za miesiąc styczeń 2013 r. powiększona o odsetki została uregulowana na kwotę 273,73 zł w dniu 27 maja 2013 r.

Składka zdrowotna za ubezpieczoną za miesiąc luty 2013 r. powiększona o odsetki została uregulowana na kwotę 518,46 zł w dniu 03 czerwca 2013 r.

Składka zdrowotna za ubezpieczoną za miesiąc kwiecień 2013 r. powiększona o odsetki została uregulowana na kwotę 263,75 zł w dniu 08 lipca 2013 r.

Składka zdrowotna za ubezpieczoną za miesiąc czerwiec 2013 r. powiększona o odsetki została uregulowana na kwotę 552,46 zł w dniu 25 października 2013 r.

Składka zdrowotna za ubezpieczoną za miesiąc lipiec 2013 r. powiększona o odsetki została uregulowana na kwotę 269,73 zł w dniu 05 listopada 2013 r.

Składka zdrowotna za ubezpieczoną za miesiąc sierpień 2013 r. powiększona o odsetki została uregulowana na kwotę 267,73 zł również w dniu 05 listopada 2013 r.

dowód: dowody przelewów – k. 12-14, 25-27, 36, 38, 39 akt składkowych i k. 7-9, 30 akt sprawy, pismo ubezpieczonej z dnia 05 listopada 2013 r. – k. 15 akt składkowych i k. 6 akt sprawy

Wpłaty dokonane przez ubezpieczoną zostały rozliczone zgodnie z ich oznaczeniem – jeśli zaś wpłata za miesiąc wskazany w dowodzie wpłaty była wyższa od wynikającej z deklaracji za dany miesiąc, wówczas była ona rozliczana na najstarsze zaległości zapisane na koncie płatnika .

okoliczność bezsporna

Żadna z dokonanych przez skarżącą wpłat nie została oznaczona i zatytułowana jako wpłata za miesiąc maj 2013 r.

dowód: zestawienie wpłat na poczet składek – k. 49-50 akt sprawy

W dniu 25 października 2013 r. płatnik dokonał wpłaty na poczet składek na kwotę 552,46 zł – oznaczając ją jako wpłatę za miesiąc czerwiec 2013 r.

Poza pokryciem należności za wskazany w tytule okres czerwca 2013 r. (261,73 zł), kwota zaliczona została na poczet zaległości począwszy od najstarszych (marzec 2013 r. – 200,29 zł), zaś pozostała różnica – także za maj 2013 r. (71,44 zł).

dowód: dowód wpłaty – k. 27 akt sprawy, zestawienie wpłat na poczet składek – k. 49-50 akt sprawy, stan rozliczeń dla płatnika – k. 71-88 akt sprawy

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach ubezpieczeniowych oraz w aktach sprawy, których prawdziwość nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do kwestionowania ich wiarygodności z urzędu. Ustalenia faktyczne Sąd poczynił w oparciu o dokumentację dostarczoną przez strony. Dowód z dokumentów zgromadzonych w sprawie w zakresie w jakim posłużyły do ustalenia stanu faktycznego Sąd uznał za w pełni wiarygodny, gdyż dokumenty te nie budziły żadnych wątpliwości i nie były przez strony kwestionowane. Dowody w postaci dokumentów urzędowych Sąd ocenił na podstawie art. 244 § 1 k.p.c. ustalając, że skoro w toku procesu nie zostały skutecznie podważone, stanowią świadectwo tego, co zostało w nich urzędowo poświadczane. Powyższe dowody układają się zdaniem Sądu w spójną całość, wzajemnie się potwierdzając lub uzupełniając. Nie były też kwestionowane przez strony i Sąd dał im wiarę w całość rozciągłości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej B. T. nie jest zasadne i z tego tytułu nie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania jest dokonanie weryfikacji trafności zawartego w spornej decyzji rozstrzygnięcia w zakresie stwierdzenia istnienia zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres maj 2013 r. oraz ustalenia wysokości tego zadłużenia.

Na podstawie zgromadzonego w sprawie i wnikliwie przeanalizowanego materiału dowodowego, który Sąd Okręgowy uznał za wystarczający do dokonania wyczerpujących ustaleń faktycznych, Sąd uznał stanowisko pozwanego organu ubezpieczeniowego za prawidłowe.

W tym miejscu wskazać należy, iż mając na względzie specyfikę postępowania w sprawach ubezpieczeń społecznych oraz fakt, iż w przedmiotowej sprawie pomiędzy skarżącą a organem ubezpieczeń społecznych powstał spór dotyczący obowiązku ubezpieczeń społecznych – Sąd Okręgowy uznał, że przy rozstrzygnięciu niniejszej sprawy zasadnicze znaczenie winna znaleźć zasada wyrażona w art. 232 k.p.c. Zgodnie z treścią tego przepisu strona jest obowiązana wykazać dowodami zasadność zgłoszonych przez nią twierdzeń. Ten, kto powołując się na przysługujące mu prawo, żąda czegoś od innej osoby, obowiązany jest udowodnić fakty (okoliczności faktyczne) uzasadniające to żądanie, ten zaś, kto odmawia uczynienia zadość żądaniu, a więc neguje uprawnienie żądającego, obowiązany jest udowodnić fakty wskazujące na to, że uprawnienie żądającemu nie przysługuje.

W ocenie Sądu Okręgowego analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności analiza zapisów na kocie ubezpieczonej jako płatnika nie daje podstaw o twierdzenia, iż decyzja organu rentowego nie jest prawidłowa.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1442 j.t.), dalej: ustawa systemowa płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

Z przepisu art. 47 ust. 1 tejże ustawy wynika, iż płatnik składek przesyła w tym samym terminie (o którym mowa w art. 46 powyżej) deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, z zastrzeżeniem ust. 1a, 2a i 2b, nie później niż do 10 dnia następnego miesiąca - dla osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie.

W myśl art. 24 ust. 6a ustawy systemowej nienależnie opłacone składki podlegają zaliczeniu przez Zakład z urzędu na poczet zaległych lub bieżących składek, a w razie ich braku - na poczet przyszłych składek, chyba że płatnik składek złoży wniosek o zwrot składek, z zastrzeżeniem ust. 6c, 8 i 8d.

W myśl zaś art. 32 tejże ustawy do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Z kolei zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy systemowej składki oraz odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia i dodatkowa opłata, zwane dalej "należnościami z tytułu składek", nieopłacone w terminie, podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub egzekucji sądowej.

Aktem wykonawczym regulującym powyższą materię jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2008 r. nr 78 poz. 465), dalej: rozporządzenie.

Zgodnie z § 15 ust. 1 rozporządzenia, jeżeli wpłata składek na ubezpieczenie zdrowotne jest wyższa niż kwota należnych składek z tego tytułu wynikająca z rozliczenia dokonanego w deklaracji za dany miesiąc kalendarzowy, nadwyżkę

pozostała po pokryciu należnych składek z tego tytułu za dany miesiąc kalendarzowy zalicza się na pokrycie zaległych należności z tytułu tych składek, począwszy od zobowiązań o najwcześniejszym terminie płatności.

W ocenie Sądu Okręgowego nie można mieć wątpliwości w przedmiotowej sprawie, iż brak było podstaw – jak to trafnie wskazał pozwany organ rentowy – do przyjęcia stanowiska skarżącej, jako by jej wpłata na kwotę 552,46 zł z dnia 25 października 2013 r. stanowiła uiszczenie należności w postaci składki na ubezpieczenie zdrowotne za miesiąc maj 2013 r. – co niejako miało wynikać z odrębnego dopisku „V i VI.2013” (k. 27 akt sprawy) – tym bardziej, iż dopisek powyższy został sporządzony przez skarżącą wyłącznie na potrzeby niniejszego postępowania odwoławczego, bowiem brak jest takiej adnotacji na dowodzie wpłaty przedłożonym w toku postępowania przed organem (k. 14 akt składkowych).

Sąd Okręgowy w całej rozciągłości podziela stanowisko pozwanego organu, iż wspomniana wpłata została jednoznacznie zatytułowana – w zakresie wskazania miesiąca, za który dokonano wpłatę – „062013”, co jednoznacznie wskazuje wyłącznie na miesiąc czerwiec 2013 r., nie zaś na maj 2013 r.

Z kolei dokonanie wpłaty w taki sposób – tzn. w formie jednej wpłaty, której wartość przewyższała należność składkową z danego wskazanego przez płatnika miesiąca – spowodowało konsekwencje w żaden sposób nie będące arbitralnym rozstrzygnięciem pozwanego organu, a jedynie działaniem w trybie przewidzianym w § 15 ust. 1 w/ w rozporządzenia. Skarżąca bowiem za miesiąc maj 2013 r. nie dokonała w ogóle ani jednej wpłaty, której tytuł wprost wskazywał by na maj 2013 r. – co wynika jednoznacznie z przedłożonych zestawień pozwanego (k. 49-51 akt sprawy) – w związku z czym składka została częściowo pokryta z wpłat za inne miesiące, dokonywanych w wysokości przewyższającej należność za te właśnie, określone w tych innych wpłatach, miesiące. Nawet jednakże z uwzględnieniem powyższego – pokrycia części należności za maj 2013 r. wpłatami za inne okresy – pozostała po stronie odwołującej się niedopłata w kwocie 176,29 zł, objęta sporną decyzją.

Poszczególne bowiem wpłaty dokonane przez ubezpieczoną zostały rozliczone zgodnie z ich oznaczeniem – jeśli zaś wpłata za miesiąc wskazany w dowodzie wpłaty była wyższa od wynikającej z deklaracji za dany miesiąc, wówczas była ona rozliczana na najstarsze zaległości widniejące na koncie płatnika w organie. W konkretnym zaś rozpatrywanym przypadku, w dniu 25 października 2013 r. płatnik dokonał wpłaty na poczet składek na kwotę 552,46 zł – oznaczając ją jako wpłatę za miesiąc czerwiec 2013 r. Poza pokryciem należności za wskazany w tytule okres czerwca 2013 r. (261,73 zł), kwota zaliczona została na poczet zaległości począwszy od najstarszych (marzec 2013 r. – 200,29 zł), zaś pozostała różnica – także za maj 2013 r. (71,44 zł).

Niewątpliwie należy również wskazać, iż różnice pomiędzy wyliczeniami ubezpieczonej, prezentowanymi w toku postępowania, a kwotami przedstawianymi przez pozwanego organ wynikały z faktu, iż każdorazowo pozwany przedstawiał skarżącej zawiadomienia o wysokości należności według kwot (łącznie z odsetkami) ustalonych na dzień sporządzania danego zawiadomienia. Dokument ten docierał do płatnika w terminie późniejszym niż data wystawienia, co skutkowało sytuacją, iż już w momencie regulowania przez skarżącą należności w wysokościach wynikających z otrzymanych zawiadomień, zadłużenie za poszczególne miesiące było de facto wyższe od wskazanego w treści zawiadomienia.

Dodatkowo wskazać należy, iż na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy systemowej od nieopłaconych w terminie składek należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę, naliczone na zasadach i w wysokości określonej w ustawie Ordynacja Podatkowa (Dz. U. z 2005r. Nr 8 poz. 60, ze zm.). Odsetek za zwłokę nie nalicza się, jeśli ich wysokość nie przekraczałyby 6,60 zł. W przypadku zatem uregulowania należności wynikających z konieczności opłacenia składek po upływie ustawowego terminu, zachodzi konieczność ich uregulowania wraz z odsetkami. Nie zastosowanie się do tego obowiązku rodzi po stronie zakładu ubezpieczeń społecznych obowiązek zarachowania dokonanych wpłat zgodnie z powyższym nakazem.

W sytuacji zaś gdy ubezpieczona dokonywała wpłat nawet z oznaczeniem tytułu wpłaty, ale również uwzględniała odsetki, ale nie w wysokości odpowiadającej aktualnemu zadłużeniu, co sama przyznała w piśmie procesowym z dnia 11 maja 2014r. wskazując na sposób uregulowania zadłużenia zgodnie z wystosowanymi do niej zawiadomieniami,

organ rentowy w sposób prawidłowy dokonywał przypisów poszczególnych kwot z zastosowaniem zasady zarachowana na najdawniejsze zaległości, poczynając od wymagalnych odsetek za zwłokę.

W konkluzji, biorąc pod uwagę powyższy stan faktyczny i prawny, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w związku z przywołanymi wyżej przepisami, w punkcie 1 oddalił odwołanie skarżącej jako niezasadne.

W punkcie 2 wyroku Sąd Okręgowy, kierując się zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. w związku z § 2 ust. 1 i 2 w związku z § 3 ust. 1 w związku z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2013 r. poz. 490 z późn. zm.), zgodnie z wnioskiem ubezpieczonego (punkt 4 odwołania – k. 15 akt sprawy), obciążył wnioskodawczynię jako stronę przegrywającą, kosztami zastępstwa procesowego ubezpieczonego w wysokości 60 zł, zasądzając je w stawce minimalnej, biorąc pod uwagę rodzaj i stopień złożoności sprawy, nakład pracy pełnomocnika oraz jego wkład pracy w przyczynienie się do wyjaśnienia sprawy i dokonania jej rozstrzygnięcia.

SSO Monika Popielińska

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)